

פרשה מצורע

וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּלְקַח לַמִּטְהָר שְׁתֵּי־צִפְרִים טְהוֹרוֹת וְעֵץ אֲרָז וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת וְאֵזב
וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׂטַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כָּל־חַרְשׁ עַל־מַיִם חַיִּים
וְהִזָּה עַל הַמִּטְהָר מִן־הַצָּרְעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְשָׂלַח אֶת־הַצִּפּוֹר הַתֵּיָה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה

בפרשתן (יד ד), 'וצוה הכהן' ולקח למטהר שתי צפרים
חיות, הנה איתא בזה"ק (ח"ג טו) כמה דעונשא
האי בר נש בגין מלה בישא, כך ענשה בגין מלה
טבא דקאתי לידיה ויביל למללא ולא מליל, ודיינו,
שכחומר האיסור של דיבורי לשון הרע, כך ממש הוא
הנמנע מלעודד את חברו בדיבורים טובים המשיבים את
הנפש. עפי"ז ביאר הר"ק מהר"י מבעלזא זי"ע (לקט
אמרי קודש ע"ג נא) הטעם שצריך המצורע להביא שתי
ציפורים, כי 'הציפור השחומה' נועדה לכפר על לשון
הרע, ועל כן שוחטים אותה להשתיק את קולה, ולרמוז
על תקנתו של מספר לשון הרע שיהיה מלהשמיע קולו,
וכמו שהביא רש"י מדברי חז"ל (ערכין טו) שלה"ר הוא
מעשה פטפוטי דברים ואף הציפורים מפטפטים תמיד
בצפצוף קול, ואילו 'הציפור החיה' באה לכפר על מי
שישק במקום שהיה צריך לדבר, ועל כך נאמר (פסוק
י' ישיחה את הציפור החיה על פני הישדה' לרמוז שאדרבה
בעתה יצפצף בקול במילין טבין לחוק ולתמוך בזולתו,
וכן נמי גם לאידך גיסא, שכמו שהשומר פיו ולשונו
(בסור מרע) מתרומם למעלה ראש ואין ערוך לשכרה,
כן יכול הוא להתעלות למעלה למעלה ע"י דיבורים
של טובה (- עשה טוב), כשאיש לרעהו יעזור ולאחיו
יאמר חוק, וכבר אמרו (ב"ב טו) 'כל הנותן פרוטה לעני
מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים מתברך בי"א
ברכות', הרי שהמפייסו גדול וחשוב יותר, ובטעם הדבר
כתב המהר"ל (ח"א שם), כי הנותן פרוטה לעני אינו
משיב את נפשו אלא לפי שעה, שאחר שקנה בפרוטה
אוכל לשבור רעבונו ולהחיות גופו, כלה הנאתו (ישב
מתעורר רעבונו אחר זמן), אך המפייסו בדברים הרי הוא
משביע את נפשו ומחיה אותה בדברים, וחזוק זה
עומד וקיים לעד, על כן שכרו גדול יותר ומתברך
בי"א ברכות".